

Superbohaterowie

- Wprowadzenie
- Film
- Multimedialne ćwiczenia interaktywne
- Podsumowanie
- Słowniczek
- Dla nauczyciela

Wprowadzenie

Kim jest superbohater i czym się charakteryzuje? Pewnie kojarzysz go z dzielnymi postaciami z bajek animowanych, wyposażonymi w nadprzyrodzone zdolności. Jednak czy tylko one zasługują na miano superbohaterów? Może spotykasz takie osoby także w codziennym życiu?

> **Już wiesz**
>
> Przed zapoznaniem się z e-materiałem powinieneś znać:
>
> - mitycznych herosów;
> - komiksowych superbohaterów.
>
> **Nauczysz się**
>
> - scharakteryzujesz współczesnych superbohaterów komiksowych;
> - przeanalizujesz ewolucję postaci superbohatera na przestrzeni wieków;
> - wskażesz postacie superbohaterów w życiu codziennym i uargumentujesz swój wybór.

Film

Zasób interaktywny dostępny pod adresem https://zpe.gov.pl/a/Do48YXSoh

Źródło: LEARNETIC SA, licencja: CC BY-SA 3.0.

Multimedialne ćwiczenia interaktywne

Zasób interaktywny dostępny pod adresem https://zpe.gov.pl/a/DKXId30Py

Źródło: LEARNETIC SA, licencja: CC BY-SA 3.0.

Podsumowanie

Postacie superbohaterów spotykamy w literaturze, filmie i życiu codziennym.

W mitologii Greków i Rzymian byli to herosi, czyli półbogowie obdarzeni nadludzkimi przymiotami. W średniowieczu zastąpili ich dzielni rycerze i władcy, a współcześnie żołnierze, tajni agenci, wreszcie bohaterowie filmów i komiksów. Współcześni superbohaterowie, w przeciwieństwie do swoich poprzedników, nie zawsze posiadają nadludzkie zdolności, prowadzą zwyczajne życie i nie dążą do zaszczytów. Liczy się dla nich sprawiedliwość, dobro, odwaga. Superbohaterów możemy spotkać w życiu codziennym, to: żołnierze, wolontariusze, lekarze, strażacy, a także zwykli ludzie, którzy, czasami z narażeniem życia, pomagają innym.

Ćwiczenie 1

Przeczytaj poniższe zdania i zaznacz, czy są one prawdziwe, czy fałszywe.

	Prawda	Fałsz
Wzorce superbohatera można znaleźć w Biblii lub mitologii greckiej.	◯	◯
Współczesny superbohater nie wiedzie zwykłego życia.	◯	◯
Robin Hood i Janosik wspomagali bogatych, okradając biednych.	◯	◯

Źródło: LEARNETIC SA, licencja: CC BY 4.0.

Słowniczek

Achilles

w mitologii greckiej główna postać Iliady Homera, syn śmiertelnika Peleusa i bogini Tetydy; najdzielniejszy z Greków walczących pod Troją, zabójca Hektora; jako niemowlę został obmyty przez Tetydę w wodach Styksu, co uczyniło go odpornym na ciosy; przez nieuwagę matki wrażliwa pozostała jednak pięta (tzw. pięta Achillesa); zginął trafiony w nią strzałą Parysa

Batman

superbohater nieposiadający nadludzkich zdolności, wykorzystujący w walce z przestępczością zdolności detektywistyczne, ponadprzeciętną sprawność fizyczną i wymyślne akcesoria

Hektor

w mitologii greckiej syn Priama i Hekuby, najdzielniejszy bohater trojański; który jako waleczny syn króla Troi był odpowiedzialny za obronę miasta; zabił Patroklosa, czym ściągnął na siebie zemstę Achillesa i zginął z jego ręki

heros

(łac. heros ← gr. ἥρως) 1. w mitologii greckiej: potomek bogów z ich związków ze śmiertelnikami; półbóg;
2. pot. człowiek odważny, dokonujący niezwykłych czynów

Irena Sendlerowa

polska działaczka społeczna i charytatywna, w czasie II wojny światowej była członkinią Rady Pomocy Żydom („Żegoty”); współtworzyła sieć ludzi i organizacji, która podjęła próbę uratowania ok. 2500 żydowskich dzieci (nie wszystkie przeżyły wojnę); w październiku 1943 r. została aresztowana przez Gestapo, jednak „Żegocie” udało się ją uwolnić; w czasie powstania warszawskiego była sanitariuszką w jednym z powstańczych punktów sanitarnych na Mokotowie

Janina Ochojska

absolwentka astronomii, polska działaczka humanitarna, założycielka Polskiej Akcji Humanitarnej, której celem jest niesienie pomocy w rejony dotknięte klęskami żywiołowymi i konfliktami zbrojnymi, od dziecka zmaga się z chorobą Heinego-Medina

Janosik

zbójnik tatrzański; działał na Słowacji , pojmany i stracony; z biegiem czasu jako obrońca biednych stał się bohaterem; przedstawiany w podaniach i pieśniach ludowych na Słowacji i Podhalu w Polsce; poświęcili mu swoje utwory poeci, malarze, muzycy

Józef Szczepański

polski poeta, powstaniec warszawski, żołnierz batalionu Parasol Armii Krajowej, uczestniczył w wielu akcjach bojowych, w tym czasie tworzył też poezję, będącą zapisem walk powstańczych, zmarł 10 września 1944 r. w wyniku doznanych obrażeń

Polska Akcja Humanitarna

organizacja pozarządowa utworzona w 1992 r. przez Janinę Ochojską; jej celem jest udzielanie pomocy humanitarnej osobom dotkniętym skutkami klęsk żywiołowych i konfliktów zbrojnych; specjalizuje się w zapewnianiu dostępu do wody, żywności, niezbędnych przedmiotów codziennego użytku, pomocy medycznej i odpowiednich warunków sanitarnych oraz edukacji z zakresu prawidłowej higieny; buduje, naprawia i utrzymuje infrastrukturę wodną; skupia się na niesieniu pomocy przede wszystkim kobietom, dzieciom i uchodźcom

Robin Hood

angielski, legendarny bohater ludowy, według ballad i poematów z XIV–XVI w. dowodził grupą dzielnych zabijaków, kryjących się w lasach w hrabstwie Yorkshire i Nottinghamshire, z którymi napadał na zamki i klasztory, walcząc w obronie biednych i uciskanych; nie potwierdzono istnienia historycznego pierwowzoru tej postaci, przypuszczalnie od XII w. określano tym imieniem przywódców rozbójników leśnych

rycerstwo

1. warstwa społeczna w średniowieczu, będąca elitą społeczeństwa feudalnego i stanowiąca jego siłę zbrojną;
2. rycerze zgromadzonych pod czyjąś komendą, na placu boju itp.

rycerz

(niem. Ritter) 1. w średniowieczu: członek stanu rycerskiego, którego obowiązkiem była służba wojskowa; później: żołnierz pochodzący ze stanu szlacheckiego;
2. (pot.) o mężczyźnie pełnym galanterii w stosunku do kobiet

Spider-Man

superbohater obdarzony wskutek ugryzienia przez radioaktywnego pająka takimi mocami jak wielka siła, zwinność, szybkość, umiejętność chodzenia po ścianach oraz pajęczy zmysł ostrzegający przed niebezpieczeństwem; posiada też na przegubach rąk urządzenia do wystrzeliwania substancji przypominającej pajęczą sieć

superbohater

bohater komiksu, filmu animowanego, fabularnego walczący ze złem (np. z przestępczością, w obronie środowiska naturalnego), mający ponadprzeciętne, często nadludzkie, zdolności (np. umiejętność latania, wielką siłę, zdolność czytania w myślach), zwykle ubrany w charakterystyczny kostium, często stosujący pomocne w walce akcesoria

Superman

1. kosmita z planety Krypton przybyły na Ziemię jako niemowlę; jeden z najsilniejszych superbohaterów, potrafiący latać, bardzo odporny fizycznie, niezwykle szybki, posiadający umiejętność widzenia przez przedmioty, czerpiący energię z promieni słonecznych, wrażliwy na działanie kryptonitu, radioaktywnego minerału z jego planety; 2. pot. mężczyzna odznaczający się niezwykłymi cechami fizycznymi i umysłowymi, odnoszący sukcesy i mający powodzeniu u kobiet; supermen, supermężczyzna

Zawisza Czarny z Garbowa

sławny rycerz, uczestnik wielu wojen, związany z dworem Zygmunta Luksemburskiego, niepokonany na turniejach, symbol prawości i cnót rycerskich; odznaczył się w bitwie pod Grunwaldem (1410); zginął w niewoli tureckiej po wyprawie Zygmunta Luksemburskiego przeciw Turkom

Dla nauczyciela

Scenariusz

Autor

Learnetic

Temat zajęć

Superbohaterowie

Grupa docelowa

Szkoła podstawowa, klasy IV–VI

Ogólny cel kształcenia

Zapoznanie ucznia z postaciami superbohaterów.

Kształtowane kompetencje kluczowe

Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE z dnia

18.12.2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie

uczenia się przez całe życie

• Porozumiewanie się w języku ojczystym

• Świadomość i ekspresja kulturalna

Cele (szczegółowe) operacyjne

Uczniowie:

- omawiają rozwój postaci superbohatera od mitologicznego herosa po postać komiksową;
- definiują pojęcie superbohater;

- gromadzą słownictwo potrzebne do opisu superbohatera i charakteryzują go pod względem fizycznym i psychicznym;
- wymieniają synonimy słowa superbohater;
- osadzają w czasie określonych superbohaterów;
- wskazują superbohaterów w życiu codziennym i argumentują swój wybór;
- piszą ogłoszenie, w którym wskazują cechy superbohaterów.

Metody/techniki kształcenia

- metoda asymilacji wiedzy: dyskusja, pokaz filmu, praca ze słownikiem
- metoda twórcza: tworzenie ogłoszenia
- metoda samodzielnego dochodzenia do wiedzy: „burza mózgów", analiza SWOT
- metoda praktyczna: ćwiczenia interaktywne

Formy pracy

- zbiorowa
- grupowa
- indywidualna

Przebieg lekcji

Faza wprowadzająca

1. Nauczyciel zapisuje na tablicy nazwy kilku współczesnych superbohaterów, np. Kung-fu Panda, Żółwie Ninja, Lara Croft, Superman. Pyta uczniów, czy znają te postaci. Kim one są? Jak określiliby je jednym słowem? Czeka, aż padnie słowo superbohater (w razie konieczności może naprowadzić uczniów). Następnie pyta uczniów, czy znają innych superbohaterów. Czym, ich zdaniem, powinni się oni charakteryzować? Informuje uczniów, że w czasie lekcji poznają superbohaterów i ich cechy.

Faza realizacyjna

1. Nauczyciel wyświetla film *Superbohaterowie*. Przerywa po pytaniu: *Dzięki czemu udaje im się dokonywać spektakularnych czynów?* Uczniowie odpowiadają na to pytanie, argumentując swój wybór.
2. Nauczyciel wyświetla dalszą część filmu. Przerywa po słowach: *Bohaterskie czyny uczestników II wojny światowej sławią też słowa wielu pieśni, na przykład Dziś idę walczyć – Mamo. Józefa Szczepańskiego, żołnierza Armii Krajowej, który poległ w czasie Powstania Warszawskiego.* Nauczyciel włącza fragment pieśni.

3. Po zakończonej projekcji uczniowie weryfikują odpowiedzi udzielone w pierwszej części lekcji. Ważne, by doszli do wniosku, że nadludzkie zdolności nie są niezbędne do tego, by zasłużyć na miano superbohatera.
4. Następnie uczniowie, w oparciu o informacje zdobyte podczas filmu, starają się wspólnie stworzyć definicję superbohatera. Porównują ją ze znajdującą się w papierowym lub internetowym *Słowniku języka polskiego.* W razie konieczności modyfikują stworzoną wspólnie definicję. Następnie podają synonimy słowa superbohater, które padły w trakcie filmu (heros, rycerz, żołnierz, tajny agent). W internetowym lub papierowym *Słowniku synonimów* wyszukują jeszcze inne przykłady. Uczniowie sytuują postaci w przestrzeni historycznej (np. heros – starożytność, superman – współczesność, rycerz – średniowiecze).
5. Uczniowie starają się odpowiedzieć na pytanie postawione na końcu filmu: *Jakimi cechami powinien się wyróżniać superbohater?* Określają to na podstawie omówionych przykładów i własnego doświadczenia. Gromadzą słownictwo potrzebne do opisu superbohatera. Zapisują je na tablicy i w zeszytach. Warto, by zwrócili uwagę na inne cechy niż nadludzkie zdolności (np. sprawiedliwość, odwagę, dobroć, męstwo, bezinteresowność, skromność).
6. Nauczyciel dzieli uczniów na grupy. Każdy zespół losuje zadanie.
   1) W waszym mieście grasują przestępcy, których może złapać wyłącznie superbohater. Napiszcie ogłoszenie do gazety, w którym sprecyzujecie, jakiej osoby poszukujecie.
   2) Starsza kobieta potrzebuje pomocy w codziennych obowiązkach. Pomóc jej może wyłącznie superbohater. Napiszcie ogłoszenie do gazety, w którym sprecyzujecie, jakiej osoby poszukujecie.
   3) Zauważacie, że w waszej szkole niektóre dzieci nie przynoszą ze sobą śniadania. Szukacie superbohatera, który pomoże wam zorganizować zbiórkę żywności. Napiszcie ogłoszenie do gazety, w którym sprecyzujecie, jakiej osoby poszukujecie.
   Uczniowie prezentują swoje prace.
7. Na zakończenie ćwiczenia nauczyciel zadaje uczniom pytanie: jakie czyny mogą świadczyć o bohaterstwie?
8. Uczniowie wykonują w grupach analizę SWOT wybranej postaci przedstawionej w filmie, np. Janiny Ochojskiej, Ireny Sendlerowej (w razie potrzeby wyszukują w internecie dodatkowe informacje na temat postaci). Wskazują ich mocne i słabe strony, oraz szanse na osiągnięcie przez nie celu i zagrożenia przed nimi stojące.
9. Nauczyciel inicjuje dyskusję :
   Kto współcześnie zasługuje na miano superbohatera?
   Czy znajdujecie w swoim otoczeniu osoby, które chętnie nazwalibyście superbohaterami?
   Czy każdy może zostać superbohaterem?

   Uczniowie podają swoje argumenty w oparciu o informacje zdobyte podczas oglądania filmu i własne doświadczenie . Charakteryzują przy tym postawę wskazanej osoby i jej cechy charakteru .

Faza podsumowująca

1. Uczniowie rozwiązują ćwiczenia od 1. do 10., podsumowujące wiadomości zdobyte podczas oglądania filmu i w trakcie całej lekcji.

Praca domowa

1. Kto jest dla ciebie superbohaterem? Przygotuj prezentację na temat tej postaci, wskaż cechy, które ci się podobają, podaj przykłady zachowania.

Metryczka

Tytuł

Superbohater

Temat lekcji z e-podręcznika, do którego e-materiał się odnosi

Jak opisać bohatera?

Przedmiot

Język polski

Etap edukacyjny

II/szkoła podstawowa

Nowa podstawa programowa

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

2) rozpoznaje fikcję literacką; rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach, ze szczególnym uwzględnieniem ich w prozie realistycznej, fantastycznonaukowej lub utworach fantasy;

3) rozpoznaje czytany utwór jako baśń, legendę, bajkę, hymn, przypowieść, mit, opowiadanie, nowelę, dziennik, pamiętnik lub powieść oraz wskazuje jego cechy gatunkowe; rozpoznaje odmiany powieści i opowiadania, np. obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy;

9) charakteryzuje podmiot liryczny, narratora i bohaterów w czytanych utworach;

10) rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz wskazuje ich funkcje w utworze;

11) wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określa ich cechy;

14) nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst;

15) objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w tekstach;

16) określa doświadczenia bohaterów literackich i porównuje je z własnymi;

17) przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia;

19) wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach;

20) wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera.

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

7) charakteryzuje komiks jako tekst kultury; wskazuje charakterystyczne dla niego cechy;

8) rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do: literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych;

10) rozumie, czym jest adaptacja utworu literackiego (np. filmowa, sceniczna, radiowa) oraz wskazuje różnice między tekstem literackim a jego adaptacją;

11) odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia;

12) dokonuje odczytania tekstów poprzez przekład intersemiotyczny (np. rysunek, drama, spektakl teatralny);

II. Kształcenie językowe.

3. Komunikacja językowa i kultura języka. Uczeń:

2) identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi;

3) określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi;

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Elementy retoryki. Uczeń:

1) uczestniczy w rozmowie na zadany temat, wydziela jej części, sygnały konstrukcyjne wzmacniające więź między uczestnikami dialogu, tłumaczące sens;

2) rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji;

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

4) redaguje notatki;

7) tworzy opowiadania związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera, komponowanie początku i zakończenia na podstawie fragmentu tekstu lub na podstawie ilustracji;

8) redaguje scenariusz filmowy na podstawie fragmentów książki oraz własnych pomysłów;

IV. Samokształcenie. Uczeń:

2) doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji;

3) korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje;

7) rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji;

9) rozwija umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi i wykorzystuje te umiejętności do prezentowania własnych zainteresowań.

Kompetencje kluczowe

Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE z dnia 18.12.2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie

- Porozumiewanie się w języku ojczystym
- Uczenie się.

Cele edukacyjne zgodne z etapem kształcenia

Uczniowie:

- omawiają rozwój postaci superbohatera od mitologicznego herosa po postać komiksową;
- definiują pojęcie superbohater;
- gromadzą słownictwo potrzebne do opisu superbohatera i charakteryzują go pod względem fizycznym i psychicznym;

- wymieniają synonimy słowa superbohater;
- osadzają w czasie określonych superbohaterów;
- wskazują superbohaterów w życiu codziennym i argumentują swój wybór;
- piszą ogłoszenie, w którym wskazują cechy superbohaterów.

Powiązanie z e-podręcznikiem

https://www.epodreczniki.pl/reader/c/221804/v/latest/t/student-canon/m/j0000008GEB5v22